

čin, Ivan Dežman, Vjekoslav Spinčić, Antun Tendor, Matko Mandić, Matko Laginja, Andrija Mohorović i mnogi ostali naši prosvjetni, kulturni i politički radnici.

SPOMENICA GIMNAZIJE »MIRKO LENAC« U RIJECI

Rijetki su slučajevi u nas, naročito u povijesti našega školstva, da prosvjetna institucija pored neophodnih svojih mijena uvjetovanih raznovrsnim društvenim čimbenicima, mijenja i samo mjesto svoga djelovanja.

Kraljevska velika gimnazija, hrvatska škola što je 1896. godine premještena na zahtjev mađaronskih i talijanskih krugova u Rijeci u novu zgradu koja je za nju izgrađena na Sušaku, proslavlja 70-godišnjicu svoga rada u svom novome sjedištu 1966. godine, objavljivanjem spomen-knjige koja je imala za cilj da što vjernije ocrtala lik i sažme postignuća ove ustanove kroz stoljeća njezina opstojanja i niza desetljeća rada u Sušaku. Dva rada koja u ovoj knjizi imaju središnje mjesto daju detaljniju prikazbu historijata ove ustanove. Prof. Vinko Grbac obrađuje sedamdeset godišnje djelovanje gimnazije u Sušaku dajući nam odrednice promatranoga razdoblja ne samo u uskim okvirima njene pedagoške prakse već u sveukupnosti društvene zbilje u kojoj je djelovala. »Zabana Khuena«, «Đački štrajk 1912. godine«, »Gimnazija u prvom svjetskom ratu«, »Rad omladinskih udruženja«, »Djelovanje napredne školske omladine«, te »Nakon oslobođenja — od 1945. do sada«, neki su od rječitih međunaslova ovoga rada. Vinko Antić, »Škola požrtvovnih profesora i valjanih učenika«, donosi podatke o zapaženijim ličnostima koji su ostavili traga na području humanističkih i prirodnoznanstvenih studija ili općenito povijesti Hrvatske a službovali su u riječko-sušačkoj gimnaziji ili su pak u njoj odgajani. Govori npr. o Jurju Habeliću, najplodni-

Grad Rijeka može se s pravom dičiti što ima već punih 344 godina svoje školstvo i što je treća u Hrvatskoj po starosti školstva.

Nikola Marulić

jem kajkavskom piscu 17. stoljeća među prvim članovima profesorskog zbora od osnutka gimnazije; u ovom su vijeku đaci, a kasnije i profesori ove gimnazije, Mihovil Kombol i Antun Barac a poznati hrvatski filolog i današnji predsjednik Matice hrvatske Ljudevit Jonke radio je na ovoj gimnaziji nekoliko godina (1933—1940).

Za Krčane je zanimljiv prilog prof. Ivana Ivančića koji iznosi mnoga imena đaka (posebno ona viđenija) ove gimnazije porijeklom iz Istre, s Cresa, Krka i Lošinja u razdobljima od školske godine 1892/93. do 1945/46.

Od važnijih odjeljaka spomen-knjige spominjemo još »Nizove koji govore mnogo« s popisom profesora, nastavnika, administrativnog i tehničkog osoblja gimnazije od 1896. do 1966., te poimence izredanih 70 generacija maturanata ove škole. Odjeljak »Na velikom valu pokreta« donosi dva rada o skojevskim organizacijama u predratno i ratno doba na gimnaziji iz pera Dušana Rapoteca i Mladena Šoića. »Mnogu je grud pogodilo zrno« evocira uspomene na profesora Vladimira Švalbu-Vida, Franju Paravića-Bobija, Vinka Benca, palih u NOB-i.

Niz prigodnih radova našlo je mjesta u odjeljcima »Sjećanja i uspomene« (Tu je i sažet prikaz života i rada Ivana Matetića Ronjgova od Vinka Bujana) te u posljednjem koji je naslovljen epigrafom »Kraj je ovo, gdje kamen na kamenu raste, ljudi na kamenju žive i za nj umiru« što uz crtice Ljube Pavešića i Frana Volarića te pjesmu Nikole Polića »Kadetima sušačke gimnazije palim u borbi za bratstvo i jedinstvo« donosi i pregršt prigodnih stihova učenika ove gimnazije.

Oskar Kisić

**Spomenica
gimnazije »Čedo Žic«
u K r k u
1921 - 1971**

**K R K
1971**

KRČKI ZBORNIK

POVIJESNOG DRUŠTVA OTOKA KRKA
PODRUŽNICE POVIJESNOG DRUŠTVA HRVATSKE

SVEZAK 3

Urednički odbor:

dr BRANKO FUČIĆ

PETAR STRČIĆ (glavni urednik)

RIKARD ŽIĆ

RUDOLF ŽIĆ

Urednik ovog sveska:

FRANJO MATEJČIĆ

Slika na koricama:

ANTON DEPOPE (Motiv grba grada Krka)